

се приема с голяма радост, като благословия. За разлика от българската общност, съхранила архаичните определения за бременната жена като „трудна“ или „тежка“, ромите наричат своите бременни жени „слънчеви“. Раждането им придава завършения статус на зряла и пълноценна жена.

Ромската общност продължава да оказва огромен натиск върху младежите за стопроцентова брачност и за ранно раждане на децата. Тези нагласи са преодолены при ромите със средно и висше образование и при част от онези, които живеят извън ромските махали, заобиколени изцяло от българи или турци. През последните години ромските млади жени с високо образование възприеха напълно семейния и репродуктивния модел на високообразованите българки и ако изобщо се оженят до 30-годишна възраст, рядко раждат повече от едно дете.

Данните от изследването показват, че има известно повишаване на средната възраст, на която ромските жени в България стават съпруги и майки. В началото на 90-те години на XX в. над 80% от ромите започваха семеен живот преди да навършат 18 г., а първите раждания обикновено настъпваха в годината след сватбата. По данни от изследването „Здравето и ромската общност...“ една трета от ромските жени в страната на възраст 16–29 г., попаднали в извадката, още не са раждали.

При някои от най-бедните и маргинализирани ромски субгрупи, при които се е съхранила високата детска смъртност, изследователят все още може да чуе съвети и твърдения, свързани с раждането, които са били характерни за останалото население до края на XIX в., когато в България детската смъртност е била много висока. Възрастните жени често изказват възгледи от типа:

„Трябва да родиш поне три-четири деца, за да има и за Смъртта, и за тебе.“

„Не е толкова страшно да ти умре дете. Понеже е безгрешно, духът му стои на дясното рамо на Богородица и оттам пази майка си, братята и сестрите си.“

Изискването за ранно раждане на децата също е съхранено от времената, когато майчината смъртност и преждевременната смъртност при жените са били много високи. Постепенно и бавно тези